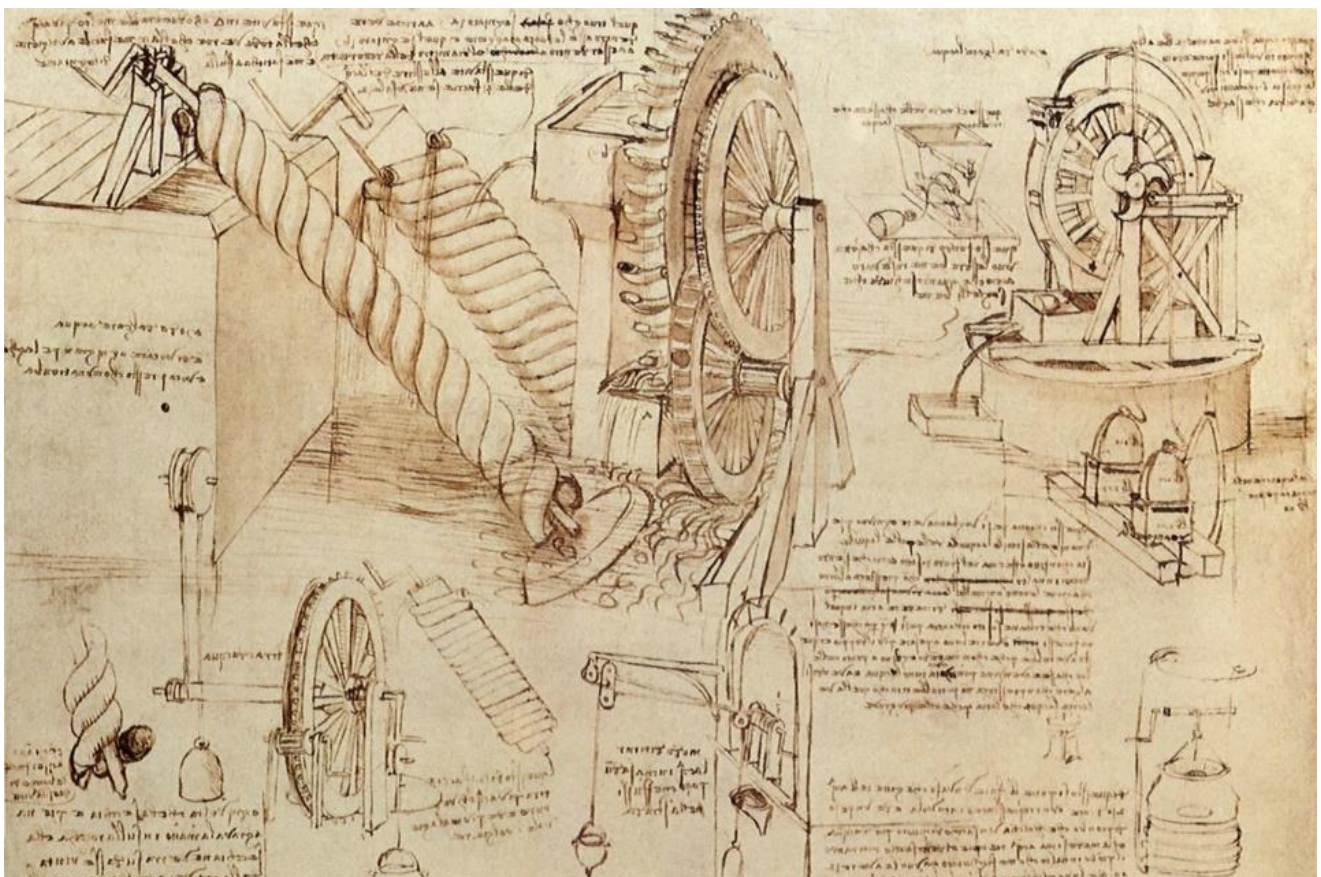

بسم الله الرحمن الرحيم

تیتراول: تمدن در گذار سایبری / گذشته تمدنی و نوزائی در گذار به تمدن صنعتی

تیتردوم: نوزائی در گذار به تمدن صنعتی

تمدن نوزائی، یک تمدن گذار بود، که در آن، مولفه های تمدن صنعتی بتدریج شکل گرفت. کشورگشائیها، اکتشافات جغرافیائی، استعمارگری و امپریالیسم اروپائی، اکتشافات علمی و اختراعات فناوری، و شکل گیری ایدئولوژی سکولار خردگرا، طی دو قرن، زمینه شکل گیری تمدن جهان شمول صنعتی را فراهم کرد. اردوان مجیدی.

در سلسله یادداشتهائی، به تحلیل ابعادی از تحول و چالشهای تمدن سایبری و گذار از آن می‌پرداختیم. این دهمین یادداشت از این مجموعه است.

پس از اشاره‌ای مقدماتی به برخی ابعاد و مسائلی که در تمدن سایبری با آن مواجهیم، در **یادداشت نهم**، در مرور چند تمدن محوری گذشته که در تحلیل تمدن گذار سایبری موثر است، به دامنه جهانی تمدن اسلامی اول پرداختیم. در ادامه مرور گذشته تمدنی، در این یادداشت، سعی می‌کنیم نگاهی بسیار اجمالی به دوران تمدنی نوزائی در اروپا، و نقش آن در گذار به تمدن صنعتی، داشته باشیم.

اردوان مجیدی

وارث تمدن اسلامی یا نوزائی تمدن روم؟

تمدن اروپائی عهد نوزائی^۱، که می‌توان آن را پیش قراول تمدن صنعتی نامید، وارث تمدن اسلامی اول است. نهضت علمی که در تمدن اسلامی اول با جوهره دین آغاز شد، منجر به غلبه جنبش دانش بر تحجر قرون وسطای اروپا شد. تسخیر بخشهایی از اروپا، بخصوص در اسپانیا، در **تمدن اسلامی**، باعث **تزریق ویژگیهای جنبش دانش**، و نفوذ مولفه‌های اولیه فرهنگ آن، و **ایجاد کردن مطالبه آن**، در **تمدن قرون وسطای اروپا** شد. در کنار جنگهای ۹ گانه صلیبی که تلاش می‌کرد تا هیمنه امپراطوری کلیسا در قرون وسطی را با بیرون آوردن از دست خلفای مسلمان بازگرداند، **روشنگری نهضت علمی تمدن اسلامی**، باعث شد که جانشینان قدرت در اروپا، به تدریج امپراطوری

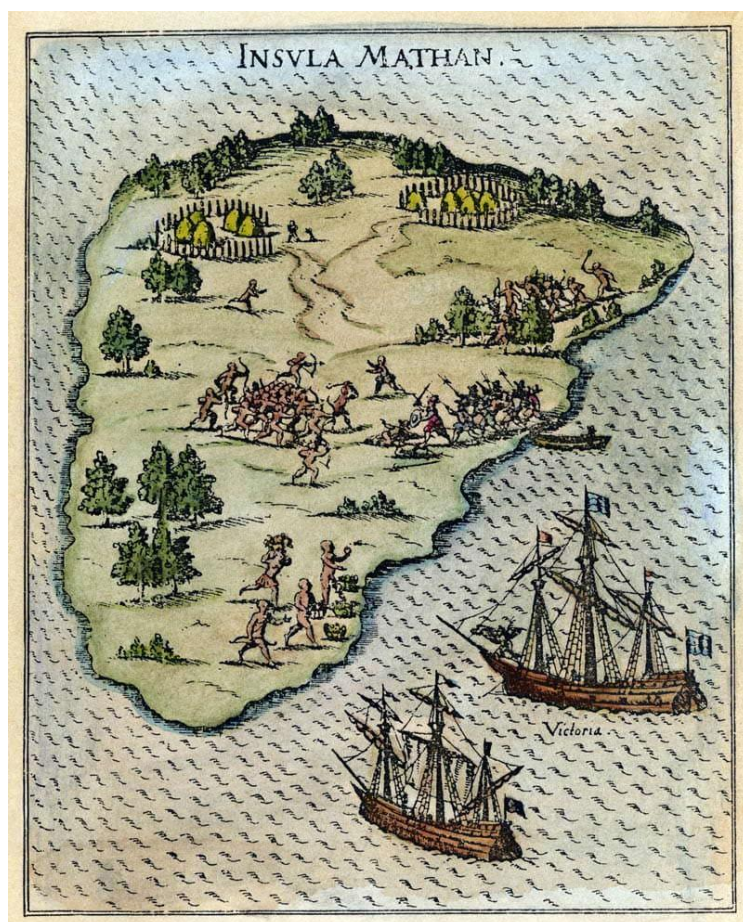
مرد ویترویی - طرحی که به نماد نوزائی، تبدیل شد ترکیب بین هنر، ریاضیات، آناتومی، و کشف راز و رمز طبیعت. لئوناردو داوینچی - ۱۴۹۰

کلیسای قرون وسطی را نیز کنار زده، و نوزائی امپراطوری روم و نهضت خردگرائی سقراط و افلاطون و ارسطو را، البته این بار در یک ایدئولوژی سکولار دنبال کنند. در واقع ادعای نوزائی نهضت خردگرائی روم باستان و نهضت علمی، بواسطه کنار زدن دین در این دوران، **یک ادعای جعلی** بیشتر نیست، چون عناصر اصلی تفکر علمی مورد ادعای این نهضت، از جنبش علمی دین بنیاد تمدن اسلامی اول گرفته شده است.

فلورانس؛ زادگاه نوزائی در اروپا

اگر از پرداختن به مولفه‌ها و ویژگی‌ها و چگونگی این جابجائی قدرت در آن دوران و تحلیلهای تخصصی در این زمینه صرفنظر کنیم، به هر حال، تمدن جهانی اسلامی اول، در کنار تمدن قرون وسطای اروپا، در دوران تمدن گذار نوزائی، به تمدن جهانی بعدی تحویل شد؛ تمدن صنعتی!

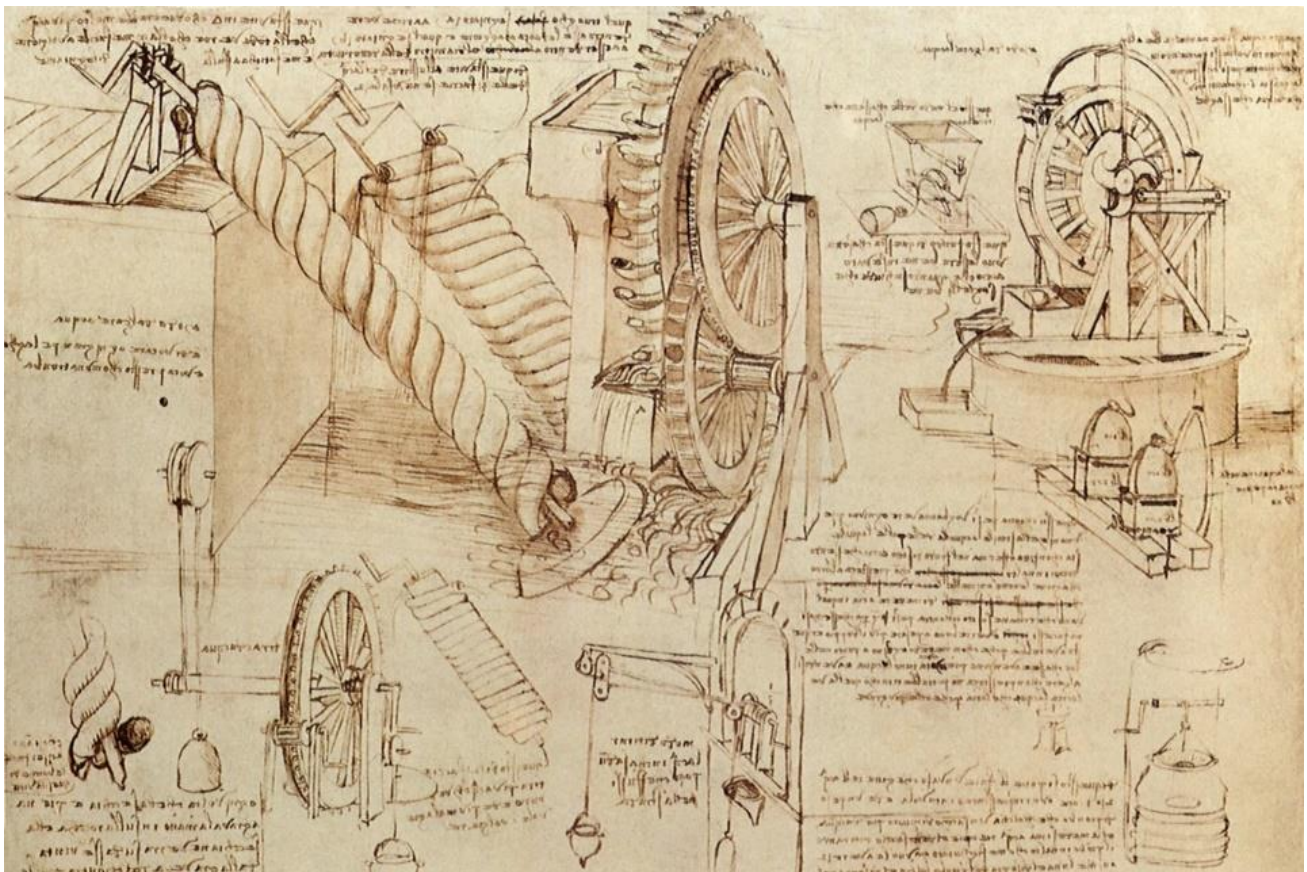

کشور گشائی فراقاره ای در دوران نوزائی - یک نقاشی از نبرد ماژلان و کشتار بیرحمانه بومیان در
فیلیپین - ۱۵۲۱

نوزائی؛ تمدن گذار به تمدن صنعتی

در واقع تمدن نوزائی، یک تمدن گذار بود، که در آن، مولفه های تمدن صنعتی بتدریج شکل گرفت. از یک سو کشور گشائی ها و قاره گشائی ها و اکتشافات جغرافیائی و استعمارگری و امپریالیسم اروپائی، از سوی دیگر اکتشافات علمی و اختراعات تکنولوژی، و از سوی سوم شکل گیری ایدئولوژی سکولار خردگرا، طی دو قرن، زمینه شکل گیری تمدن جهان شمول صنعتی را فراهم کرد. تمدنی که در آن طی قرنهای هفدهم تا بیستم، بشر به پیشرفتهای بسیار عظیم و کلیدی علمی دست یافت.

فارغ از کشورگشائی استعماری اروپائیان در ابتدای عصر صنعتی، تمدن صنعتی از طریق توسعه فناوری، تقریباً به همه کشورهای جهان کشیده شد. کشورگشائی فناورانه، و تاثیرگذاری تمدنی بر آنها، بسیار قوی تر و البته نرم تر از کشورگشائی نظامی و حتی دیپلماتیک، تمدن صنعتی را به تمام کشورهای دنیا اشاعه داد. فرسازه ها، بسیار قوی تر از آنچه که تصور می شود، این تمدن را در مناطق مختلف نفوذ دادند. فرهنگی که به همراه فناوری، در قالب یک فرسازه، به صورت خودکار وارد می شود، به سرعت در هنجارها و لایه های اعتقادی و باورهای جامعه نفوذ کرده، و جامعه را تحت تاثیر خود قرار می دهد.

نوآوری در دوران نوزائی - نمونه ای از طراحی های لئوناردو داوینچی

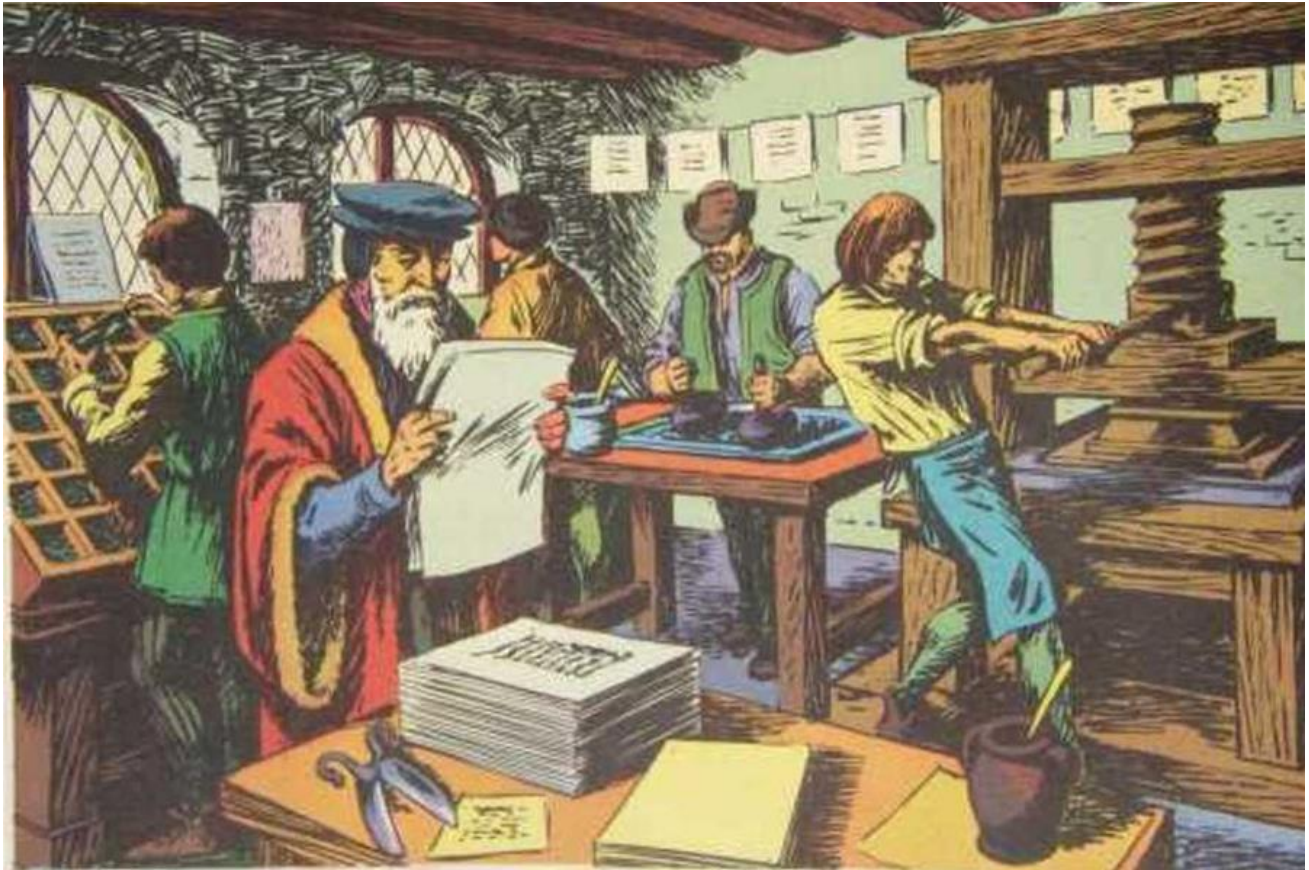
تقریباً در همه کشورهای دنیا، هر یک در سطحی، نمود تمدن صنعتی ظاهر شد. حتی در تمدن با هویت چند هزارساله نظیر چین، که با ایجاد کردن یک فضای بسته تر و هنجاری تر، طی این قرون نسبتاً از دستبرد فرهنگی تمدنهای متنوع دیگر محفوظ مانده بود، **تمدن صنعتی، از طریق نفوذ فناوری، بسیاری از قواعد تمدنی قبلی را به هم ریخت،** و مولفه های تمدنی جدید، بر آن نیز تا حد زیادی حاکم شد.

کشورهای با تمدنهای بدوی نیز از پیوستن به این تمدن بازماندند. در کشورهای آفریقائی، مولفه های تمدن صنعتی، کم یا زیاد، شکل گرفت.

منتهی مسئله این بود که این تمدن در کشورهای مختلف، در سطوح مختلفی محقق شد. در هر نقطه از جهان، تمدنی ظاهر شد، که شالوده آن را تمدن صنعتی واحدی شکل می داد. شاید به جای آنکه به شمردن سطوح و دامنه های تمدنی در کشورها مختلف مبادرت کنیم، بهتر است به ویژگیهای ذاتی تمدن صنعتی اشاره کنیم.

در سلسله یادداشتهائی در مورد تمدن در گذار سایبری، به تحلیل گذشته تمدنی رسیدیم. در این یادداشت، اشاره‌ای اجمالی به دوران تمدنی نوزائی در اروپا، و نقش آن در گذار به تمدن صنعتی کردیم. در یادداشتهای بعدی، به تمدنهای بعدی خواهیم پرداخت تا زمینه های شکل گیری تمدن سایبری و گذار از آن را دنبال کنیم. ان شاء الله. الحمد لله رب العالمین.

چاپ- فناوری گلوگاهی در توسعه علمی در دوران نوزائی

کلمات کلیدی

اردوان مجیدی، تمدن سایبری، تمدن، ماهیت تمدن، گذشته تمدنی، نوزائی تمدن در اروپا

اخبار مرتبط

۱۴۰۱۰۸۱۸۰۰۰۹۳۲

۱۴۰۱۰۷۲۷۰۰۰۰۴۵

۱۴۰۱۰۶۱۵۰۰۰۷۵۳

۱۳۹۹۰۶۰۲۰۰۰۸۵۲

۱۳۹۹۰۶۲۷۰۰۰۷۲۸

۱۳۹۹۰۵۱۵۰۰۰۰۶۱

۱۳۹۹۰۵۰۷۰۰۰۰۹۲

۱۳۹۹۰۴۱۵۰۰۰۱۶۱

۱۳۹۹۰۷۰۲۰۰۰۰۵۲

پی‌نوشتها

^۱ - Renaissance.

^۲ - در مورد فرسازه‌ها، نگاه کنید به مستندات نظریه فرهنگ، اردوان مجیدی، قابل دسترسی از طریق وبگاه <https://ardavan-majidi.ir>.